בעזהשי"ת

קוּנְטְרֵס

דֶער בַּאשֶׁעפֶער דַארְף דִיךְ יָא

וִוי עֶס וֶוערְט עֶרְקְלֶערְט אַז דוּרְכְדֶעם וָואס מֶען אִיז פְּרֵיילִיךְ, וֶוערְט מֶען גֶעוָואר דֶעם 'אֶמֶת', אַז "דֶער בַּאשֶׁעפֶער דַארְף מִיךְ יָא" !

פָּארְגֶעלֶערְנְט דוּרְךְ

כְּבוֹד קְדוּשַׁת הָרַב הַצַּדִיק מוֹהֲרָא"ש זי"ע

פַּרְשַׁת תְּרוּמָה, תשע"ג

גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּין, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵינוּ וְרַבֵּינוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן זַיין תַּלְמִיד, מוֹרֵינוּ הַגָּאוֹן הַקָדוֹשׁ

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן עֶס אִיז צוּזַאמְגֶעפְלָאכְטְן מִיט פְּסוּקִים פוּן תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, אוּן מַאֲמָרִים פוּן דִי הֵיילִיגֶע חֲזַ"ל, פוּן גְמָרָא אוּן מִדְרָשִׁים אוּן הֵיילִיגְן זוֹהַר.

אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן בעזהש"ת
דוּרְךְ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב - קִרְיַת יוֹאֵל יצ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש
וויליאמסבורג
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש
בארא פארק
4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש
קרית יואל
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש
קרית יואל
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש
בלומינגראוו
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש
מאנסי
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש
ירושלים
רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

היכל הקודש
בני ברק
רחוב ירושלים 2
052.760.5715

נדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש
2623 State Route 52
Liberty, NY 12754
718.387.2691
www.BreslevCenter.com

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב
212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212.444.9169

דֶער בַּאשֶׁעפֶּער דַארְף דִיךְ יָא

א.

אִין דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ׳ס צַייטְן הָאט דֶער צַאר פוּן רוּסְלַאנְד גֶעוָואלְט אַרוֹיס גֶעבְּן אַ גְזֵירָה אַז מֶען זָאל נֶעמֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער אִין מִילִיטֶער, דִי גְזֵירָה אִיז גֶעוֶוען אַז מֶען זָאל זֵיי צוּכַאפְּן קְלֵיינֶערְהֵייט פוּן דִי עֶלְטֶערְן, אוּן זֵיי אוֹיפְצִיעֶן אַלְץ גוֹיִם רַחְמָנָא לִצְלָן, כְּדֵי זֵיי זָאלְן שְׁפֶּעטֶער זַיין סָאלְדַאטְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעפֶּערְלִיךְ אַיינְגֶעגְרִיסְן מִיט תְּפִלָּה, מְבַטֵל צוּ זַיין דִי בִּיטֶערֶע גְזֵירָה, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעהַאט אַ טַעֲנָה, פַארְוָואס פַאר אַנְדֶערֶע צַדִיקִים גֵייט דָאס נִישְׁט אַזוֹי אִין לֶעבְּן, אוּן מַאכְן נִישְׁט אַזַא גֶעוַואלְד (חַיֵי מוֹהֲרַ״ן סִימָן א; ו; רעז).

הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי דֶעמָאלְטְס גֶעזָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן קלא): אַזוֹי וִוי עֶס אִיז יֶעצְט חוֹדֶשׁ אֲדָר, אוּן עֶס קוּמְט שׁוֹין פּוּרִים וֶוען אִידְן וֶועלְן זִינְגֶען אוּן טַאנְצְן אוּן פַּאטְשְׁן מִיט דִי הֶענְט, דוּרְךְ דֶעם וֶועט מֶען קֶענֶען פּוֹעֵלְ'ן אָפְּצוּשְׁטוּפְּן דִי גְזֵירָה, אַזוֹי אִיז טַאקֶע גֶעוֶוען דִי גְזֵירָה אִיז גֶעוָוארְן אָפְּגֶעשְׁטוּפְּט פַּאר נָאךְ פוּנֶעף אוּן צְוָואנְצִיג יָאר וָואס דֶעמָאלְטְס אִיז עֶס לֵיידֶער אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דֶעמָאלְטְס גֶעזָאגְט דִי תּוֹרָה (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן י): כְּשֶׁיֵּשׁ חַס וְשָׁלוֹם, דִּינִים עַל יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי רִקּוּדִים וְהַמְחָאַת כַּף אֶל כַּף נַעֲשֶׂה הַמְתָּקַת הַדִּינִין - וֶוען עֶס אִיז דָא חַס וְשָׁלוֹם דִינִים אוֹיף אִידְן אִיז דִי עֵצָה מֶען זָאל טַאנְצְן אוּן פַּאטְשְׁן, דוּרְכְדֶעם וֶועט מֶען מַמְתִּיק זַיין דִי דִינִים. וַוייל שִׂמְחָה אִיז דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגָה, אוּן מֶען קֶען דוּרְךְ שִׂמְחָה פּוֹעֵלְ'ן מֶער וִוי מִיט סַיי וֶועלְעכֶע אַנְדֶערֶע זַאךְ.

לְמַעֲשֶׂה זֶעהְט מֶען אַז אַ מֶענְטְשׁ קֶען עֶנְדֶערְשׁ טוּהְן אַלֶע אַנְדֶערֶע שְׁוֶוערֶע עֲבוֹדוֹת, עֶר קֶען פַאסְטְן, זִיךְ קוֹילֶערְן אִין שְׁנֵיי, אוּן אַלֶע אַנְדֶערֶע סִיגוּפִים, אָבֶּער נָאר

נִישְׁט זַיין פְרֵיילִיךְ, וַוייל עֶס גֵייט אִיבֶּער אוֹיף אַ מֶענְטְשׁ אַזוֹיפִיל צָרוֹת אוּן יִסוּרִים מִיט עֲבֵירוֹת, אַז דָאס שְׁלֶעפְּט אִים אַרָאפּ נָאר צוּ זַיין אִין מָרָה שְׁחוֹרָה, וֶועגְן דֶעם אִיז צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ דִי שְׁוֶוערְסְטֶע עֲבוֹדָה (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב, סִימָן כד), עֶס דַאכְט זִיךְ נָאר אַז מֶען אִיז פְרֵיילִיךְ.

מֶען דַארְף אָבֶּער וִויסְן אַז שִׂמְחָה אִיז אַ זַאךְ וָואס מֶען קֶען נִישְׁט אֵייבִּיג זֶעהְן פוּן אִינְדְרוֹיסְן, אַמָאל דַאכְט זִיךְ אוֹיף אֵיינֶעם אַז עֶר אִיז אַ מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיגֶער מֶענְטְשׁ, אָבֶּער בֶּאֱמֶת הָאט עֶר פָּשׁוּט אַ 'לֵב נִשְׁבָּר', דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ פַארְקֶערְט אוֹיךְ, אַז מֶען זֶעהְט אֵיינֶער וָואס אִיז פְרֵיילִיךְ עֶר טַאנְצְט אוּן שְׁפְּרִינְגְט, אוּן עֶר מַאכְט וֶוערְטְלִיךְ אוּן לֵיצָנוּת פוּן אַנְדֶערֶע, מֵיינְט עֶס נָאךְ נִישְׁט אַז עֶר אִיז טַאקֶע פְרֵיילִיךְ, פַארְקֶערְט עֶר אִיז רַחְמָנָא לִצְלָן דוּרְכְגֶעפוֹילְט מִיט מָרָה שְׁחוֹרָה, אוּן עֶר אִיז זֵייעֶר אַ דֶערְבִּיטֶערְטֶער מֶענְטְשׁ, נָאר עֶר פַארְשְׁטֶעלְט דָאס מִיט דִי אַלֶע זַאכְן, וֶועגְן דֶעם הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זֵייעֶר אָנְגֶעוָוארְנְט, זִיךְ אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן וֶועמֶען מֶען הֶערְט זִינְגֶען, וַוייל אוֹיב חָלִילָה מֶען הֶערְט פוּן נִישְׁט עֶרְלִיכֶע זִינְגֶערְס, שַׁאדְט דָאס

זֵייעֶר, אוּן עֶס צִיהְט אַרָאפּ דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ג).

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן מב): עֶס אִיז דָא אַ גְרוֹיסֶער חִילוּק צְוִוישְׁן אַ **לֵב נִשְׁבָּר** אוּן **עַצְבוּת**, וַוייל אַ **לֵב נִשְׁבָּר** אִיז בֶּאֱמֶת פְּרֵיילִיךְ, נָאר עֶר טְרַאכְט שְׁטֶענְדִיג: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם**! אִיךְ בִּין אַזוֹי וַוייט פוּן דִיר! אִיךְ שְׁפִּיר ווִי אִיךְ רַייס זִיךְ אָפּ פוּן דִיר חַס וְשָׁלוֹם, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אִיךְ פַאל שְׁטֶענְדִיג אַרָאפּ! אוּן דָאס גְלַייכְן. אַזוֹי קוּמְט עֶר שְׁטֶענְדִיג צוּרִיק צוּם בַּאשֶׁעפֶער, וָואס דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע שִׂמְחָה, אַז דֶער מֶענְטְשׁ בֶּענְקְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער, אוּן עֶר וִויל נָאר זַיין נָאנְט צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, קוּמְט אוֹיס אַז אַפִילוּ עֶר הָאט יֶעצְט אַ 'לֵב נִשְׁבָּר' אוּן עֶר בֶּעט זִיךְ בַּיים בַּאשֶׁעפֶער: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם**! וָואס וֶועט זַיין מִיט מִיר, אִיךְ הָאבּ שׁוֹין גֶעוָואלְט זַיין אַ עֶרְלִיכֶער אִיד, דַאוֶונֶען אוּן לֶערְנֶען אוּן זַיין ווְאוֹיל, אוּן עֶס גֵייט מִיר נִישְׁט. דָאךְ אָבֶער אִיז עֶר בֶּאֱמֶת **בְּשִׂמְחָה**, וַוייל בַּיים בַּאשֶׁעפֶער אִיז נָאר דָא 'שִׂמְחָה', אוּן אַלֶעס אִיז נָאר פְּרֵיילִיךְ, אַזוֹי ווִי עֶס שְׁטֵייט (דִבְרֵי הַיָמִים-א טז, כז): **עוֹז**

וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ. אָבֶּער עַצְבוּת אִיז, אַז עֶר רֶעדְט זִיךְ אָפּ אוּן עֶר הָאט נָאר קַשְׁיוֹת אוֹיפְן בַּאשֶׁעפֶער רַחְמָנָא לִצְלָן, אוּן עֶר אִיז פוּל מִיט סְפֵיקוֹת אוּן בִּלְבּוּלִים אִין דִי אֱמוּנָה.

דִי גְמָרָא זָאגְט סוֹף מַסֶכֶת תַּעֲנִית (דַף כט ע״א): **מִשֶׁנִכְנַס אֲדָר מַרְבִּין בְּשִׂמְחָה.** טַייטְשְׁן צַדִיקִים, וֶוען עֶס קוּמְט חוֹדֶשׁ אֲדָר, מַרְבִּין - פַארְמֶערְט מֶען דִי קְדוּשָׁה, **בְּשִׂמְחָה** - דוּרְךְ שִׂמְחָה. וַוייל מִיט שִׂמְחָה פַארְמֶערְט מֶען דִי קְדוּשָׁה.

זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א, סִימָן י): דָאס אִיז גֶעוֶוען דִי גַאנְצֶע זַאךְ פוּן מָרְדְכַי אוּן אֶסְתֵּר, וָואס 'אֶסְתֵּר' וַוייזְט אוֹיף טַאנְצְן מִיט דִי פוּס, אוּן 'מָרְדְכַי' אוֹיף פַּאטְשְׁן מִיט דִי הֶענְט, וָואס דוּרְךְ דִי צְוֵויי כּוֹחוֹת הָאבְּן זֵיי מַכְנִיעַ גֶעוֶוען הָמָן-עֲמָלֵק. אוּן דָאס אִיז "**דֶער גַאנְצֶער סוֹד פוּן פּוּרִים: צוּ זַיין נָאר פְרֵיילִיךְ".**

וֶועגְן דֶעם זָאגְן חַזַ״ל (שַׁבָּת פ״ח ע״א): דִי אִידְן הָאבְּן דֶעמָאלְטְס נָאכְאַמָאל מְקַבֵּל גֶעוֶוען דִי תּוֹרָה מֵאַהֲבָה. וַוייל דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל בַּיי מַתַּן תּוֹרָה בַּיים בַּארְג סִינַי, אִיז נָאר גֶעוֶוען מִיִרְאָה, וַוייל דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט זֵיי

גֶעצְווִינְגֶען אַז אוֹיבּ זֵיי וֶועלְן נִישְׁט מְקַבֵּל זַיין דִי תּוֹרָה, וֶועלְן זֵיי דָארְט בַּאגְרָאבְן וֶוערְן. אָבֶּער בַּיי דִי צַייטְן פוּן אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אִיז גֶעוֶוען דֶער עִיקָר קַבָּלַת הַתּוֹרָה, וַוייל עֶס אִיז גֶעוֶוען מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע שִׂמְחָה.

כָּאטְשִׁיג חֲזַ"ל זָאגְן (תַּעֲנִית כ"ו ע"ב): דֶער טָאג וֶוען דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעגֶעבְּן דִי תּוֹרָה אִיז גֶעוֶוען אַזַא שִׂמְחָה אַזוֹי וִוי אַ חֲתוּנָה; וַוייל דִי אִידְן וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן כַּלָּה אוּן כַּבְיָכוֹל דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן חָתָן, אוּן מֶען הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ מְקַבֵּל זַיין דִי תּוֹרָה וָואס דָאס אִיז דִי כְּתוּבָּה, וֶועגְן דֶעם אִיז דֶעמָאלְטְס גֶעוֶוען דִי גְרֶעסְטֶע חֲתוּנָה, דָאךְ אָבֶּער, וֶוען דִי אִידְן הָאבְּן מְקַבֵּל גֶעוֶוען דִי תּוֹרָה פּוּרִים, אִיז דָאס גֶעוֶוען אוֹיף אַסַאךְ אַ הֶעכֶערֶע מַדְרֵיגָה, וַוייל וֶוען מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָאט גֶעגֶעבְּן דִי תּוֹרָה, אִיז רַחְמָנָא לִצְלָן גֶעוֶוען אַ פְּגַם אִין אֱמוּנַת חֲכָמִים, מֶען הָאט נִישְׁט גֶעגְלֵייבְּט אִין מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, אוּן עֶס אִיז גֶעלוּנְגֶען פַאר דִי עֵרֶב רַב אַיינְצוּרֶעדְן פַאר דִי אִידְן אַז מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אִיז שׁוֹין גֶעשְׁטָארְבְּן, אוּן דֶער שָׂטָן הָאט מִיטְגֶעשְׁפִּילְט צוּ דֶעם, עֶר הָאט גֶעוִויזְן אִין דִי וָואלְקֶענֶעס

אַזוֹי וִוי מֶען פִירְט מֹשֶׁה רַבֵּינוּ בַּיי זַיין לְוַויָה (שַׁבָּת פ״ט ע״א), בִּיז זֵיי הָאבְּן דוּרְכְדֶעם לֵיידֶער גֶעמַאכְט דֶעם עֵגֶל, וָואס פוּן דֶעם אִיז אַרוֹיס גֶעקוּמֶען אַלֶע קִלְקוּלִים, אוּן וֶוען מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אִיז אַרָאפְּגֶעקוּמֶען אוּן עֶר הָאט גֶעהֶערְט וִוי מֶען טַאנְצְט אוּן מֶען שְׁפְּרִינגְט מִיטְן עֵגֶל הָאט עֶר גְלַייךְ צוּבְּרָאכְן דִי לוּחוֹת, אוּן וֶועגְן דֶעם הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעמוּזְט צְווִינְגֶען דִי אִידְן מְקַבֵּל צוּ זַיין דִי תּוֹרָה.

אָבֶער נָאכְדֶעם וָואס אִידִישֶׁע קִינְדֶער זֶענֶען דוּרְךְ גֶעגַאנְגֶען דִי בִּיטֶערֶע צָרָה פוּן הָמָן מִיט אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעוָואלְט רַחְמָנָא לִצְלָן אִינְגַאנְצְן פַארְלֶענְדְן דִי אִידְן, הָאט מֶען שׁוֹין גוּט גֶעזֶעהְן וֶוער דִי גוֹיִם זֶענֶען, אוּן וָואס זֵיי זֶענֶען מְסוּגָל צוּ טוּהְן, אוּן דִי גְרוֹיסֶע חִילוּק וָואס אִיז דָא צְווִישְׁן אַ אִיד אוּן אַ גוֹי לְהַבְדִיל אֶלֶף אַלְפֵי הַבְדָלוֹת, אַ גוֹי אִיז אַן ׳אַכְזָר׳ אוּן אֵיין שְׁטִיק שְׁמוּץ, מְמֵילָא הָאבְּן זֵיי שׁוֹין מְקַבֵּל גֶעוֶוען דִי תּוֹרָה מִיט אַ מוֹרָא׳דִיגֶע לִיבְּשַׁאפְט.

אוּן דָאס אִיז אַ לִימוּד פַאר אוּנְז, וָואס מֶען זֶעהְט לֵיידֶער וִוי מֶענְטְשְׁן פַאלְן אַוֶועק פוּן דִי אֱמוּנָה, וַוייל מֶען זֶעהְט אַז פַאר דִי גוֹיִם גֵייט גוּט אוּן עֶס פֶעלְט זֵיי גָארְנִישְׁט, אָבֶער בֶּאֱמֶת וֶועט מֶען זָאל גוּט קוּקְן אוֹיף דִי רִשְׁעוּת פוּן דִי גוֹיִם, סַיי עֵשָׂו אוּן סַיי יִשְׁמָעֵאל, וָואסְפַארַא אַכְזָרִיוּת זֵיי הָאבְּן גֶעטוּהְן בְּמֶשֶׁךְ אַלֶע דוֹרוֹת בִּיז הַיינְט, פְרֵיידְט מֶען זִיךְ שׁוֹין: **בָּרוּךְ הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי**, מִיר זֶענֶען נִישְׁט קַיין גוֹיִם בָּרוּךְ הַשֵּׁם, נָאר מִיר הָאבְּן מְקַבֵּל גֶעוֶוען דִי תּוֹרָה. בְּמֵילָא נֶעמְט מֶען מֶען אָן דִי תּוֹרָה מִיט אַ מוֹרָא׳דִיגֶע אַהֲבָה.

נָאר דִי סִבָּה פַארְוָואס מֶען זֶעהְט דָאךְ אַז מֶענְטְשְׁן זֶענֶען צוּבְּרָאכְן אוּן מְיוּאָשׁ, אִיז וַוייל מֶען וֶוערְט נִכְשָׁל אִין ׳פְּגַם הַבְּרִית׳, דוּרְכְדֶעם וָואס מֶען פַאלְט נֶעבֶּעךְ אַרַיין צוּ קוּקְן אַלֶע נַארִישֶׁע אוּן טָמֵא׳נֶע זַאכְן פוּן דִי גוֹיִם, בְּמֵילָא וֶוערְט מֶען אוֹיךְ מִיטְגֶעשְׁלֶעפְּט מִיט זֵיי, וָואס דוּרְכְדֶעם קוּמְט אַרַיין אִינֶעם מֶענְטְשׁ כְּפִירוֹת אוּן אַפִּיקוֹרְסוּת, אַזוֹי וִוי מִיר זָאגְן יֶעדְן טָאג אִינְדֶערְפְרִי אוּן בַּיינַאכְט בַּיי קְרִיאַת שְׁמַע (בַּמִּדְבָּר טו, לט): **וְלֹא תָתֻרוּ אַחֲרֵי**

לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם. זָאגְן חַזַ״ל אוֹיף דֶעם (בְּרָכוֹת י״ב ע״ב): אַחֲרֵי לְבַבְכֶם דָאס מֵיינְט מֶען מִינוּת וּכְפִירוּת, וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם מֵיינְט מֶען נִיאוּף; וַוייל וֶוער עֶס פַאלְט נֶעבֶּעךְ אַרַיין אִין נִיאוּף רַחְמָנָא לִצְלָן, וֶוערְט בַּיי אִים אָפְּגֶעקִילְט דִי אֱמוּנָה, אוּן עֶר וֶוערְט מְיוּאָשׁ. מְמֵילָא טְרַאכְט עֶר: וָואס הָאבּ אִיךְ שׁוֹין צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא, אוּן דָאס אִיז אִים אַ מוֹרָא׳דִיגֶער עוֹל, בְּשַׁעַת דִי גְרֶעסְטֶע שִׂמְחָה אִיז צוּ לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אוּן מֶען קֶען דָאס אַפִילוּ נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין, אַוַודַאי בַּיים אָנְפַאנְג אִיז מוֹרָא׳דִיג שְׁוֶוער זִיךְ אַוֶועק צוּ זֶעצְן מִיט אַ חוּמָשׁ, אוֹיפְמַאכְן אַ מִשְׁנַיוֹת, אַ גְמָרָא, אָבֶּער אֵיין מָאל מֶען עֶפֶענְט דֶעם חוּמָשׁ, מִשְׁנַיוֹת, גְמָרָא, שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אוּן מֶען לֶערְנְט אִין דִי רַייעֶ, אִיז נִישְׁט דָא קַיין גְרֶעסֶערֶע פַארְגֶענִיגְן פוּן דֶעם.

דֶערְפַאר קוֹדֶם דַארְף מֶען מְקַבֵּל זַיין דִי תּוֹרָה אַפִילוּ גֶעצְוִוינְגֶענֶערְהֵייט, וֶוען עֶס אִיז שְׁוֶוער אוּן נִישְׁט גֶעשְׁמַאק, אָבֶּער אֵיינְמָאל מֶען אִיז שׁוֹין טוֹעֵם דֶעם זִיסְן טַעַם פוּן דִי תּוֹרָה, וִויל מֶען שׁוֹין מֶער גָארְנִישְׁט. אַזוֹי וִוי

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט פַּאר אֵיינֶעם (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן יז): פַּארְוָואס זָאלְסְטוּ נִישְׁט לֶערְנֶען, דוּ וֶועסְט דָאךְ גָארְנִישְׁט דֶערְלֵייגְן, פַּארְקֶערְט דוּ וֶועסְט נָאךְ בַּאקוּמֶען 'עוֹלָם הַבָּא' דֶערְפַאר?! אָפְּגֶערֶעדְט, אוֹיבּ דוּ וֶועסְט זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ לֶערְנֶען, אוּן דִי תּוֹרָה וֶועט דִיר וַוייזְן דָאס פָּנִים, אוּן אַרוֹיסְוַוייזְן לִיבְּשַׁאפְט, וֶועסְטוּ שׁוֹין נִישְׁט וֶועלְן קַיין שׁוּם שְׂכַר, נָאר דִי תּוֹרָה אַלֵיינְס!

דֶער הֵיילִיגֶער מוּנְקַאטְשֶׁער רָב [הַמִנְחַת אֶלְעָזָר] זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט אַמָאל דֶערְצֵיילְט, אַז זַיין זֵיידֶע הָרַב הַקָּדוֹשׁ 'בַּעַל שֵׁם שְׁלֹמֹה' זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט גֶעהַאט אַ זוּהְן רֶבִּי מֹשֶׁה יְהוּדָה לַייבּ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ פוּן סְטְרִיזְשׁוּב, וָואס עֶר אִיז גֶעוָוארְן אַן אֵיידֶעם בַּיים הֵיילִיגְן גָארְלִיצֶער רָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, בַּיי זַיין חֲתוּנָה וֶוען מֶען הָאט שׁוֹין גֶעוָואלְט גֵיין צוּ דִי חוּפָּה, זֶעהְט מֶען אַז דֶער גְרוֹיסֶער זֵיידֶע דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִיז נִישְׁט דָא, עֶס גֵייט דוּרְךְ אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה, אַ שָׁעָה, אוּן עֶר קוּמְט נָאךְ אַלְץ נִישְׁט אַרוֹיס פוּן זַיין שְׁטוּבּ וואוּ עֶר אִיז גֶעזִיצְן פַארְשְׁפַּארְט, בִּיז דֶערְוַוייל אִיז דוּרְךְ נָאךְ אַ שָׁעָה, זֶענֶען דִי

קִינְדֶער [דֶער הֵיילִיגֶער שִׁינָאוֶוער רָב אוּן דֶער הֵיילִיגֶער גָארְלִיצֶער רָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ] צוּגֶעגַאנְגֶען צוּם מְחוּתָּן אוּן אִים גֶעזָאגְט: הֶערְט אוֹיס! מִיר זֶענֶען קִינְדֶער אוּן מִיר טָארְן נִישְׁט שְׁטֶערְן דֶעם טַאטֶען, דֶערְפַאר זָאלְט אִיר אַרַיינְגֵיין צוּם טַאטֶען וָואס עֶר הָאט זִיךְ מִן הַסְּתָּם פַארְלֶערְנְט, אוּן אִים דֶערְמַאנֶען אַז עֶס אִיז דָא הַיינְט אַ חֲתוּנָה.

אַזוֹי הָאט עֶר טַאקֶע גֶעטוּהְן, עֶר גֵייט אַרַיין צוּם הֵיילִיגְן צַאנְזֶער רָב אִין צִימֶער, זֶעהְט עֶר וִוי דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב לֶערְנְט מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע גֶעשְׁמַאק צוּ דִי שַׁיין פוּן דִי לֶעכְט, נֶעמְט עֶר זַיין שְׁטְרַיימֶעל אוּן פַארְדֶעקְט דֶערְמִיט דִי לֶעכְט, מְמֵילָא אִיז גֶעוָוארְן טוּנְקֶל, הֵייבְּט זִיךְ דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער רָב אוֹיף דִי אוֹיגְן אוּן בַּאמֶערְקְט אִים, פְרֶעגְט עֶר אִים: וֶוער זֶענְט אִיר? אוּן וָואס טוּט אִיר דָא? עֶנְטְפֶערְט עֶר: מְחוּתָּן! מֶען וַוארְט אוֹיף אַייךְ אִינְדְרוֹיסְן צוּ גֵיין צוּ דִי חוּפָּה. פְרֶעגְט עֶר אִים: פוּן וָואסְפַארַא חוּפָּה רֶעדְט אִיר?! זָאגְט עֶר: מִיר הָאבְּן זִיךְ דָאךְ מְשַׁדֵךְ גֶעוֶוען. זָאגְט אִים דֶער הֵיילִיגֶער צַאנְזֶער

רָב: עֶס אִיז דָאךְ אַזוֹי זִיס צוּ לֶערְנֶען, אָבֶּער שְׁטֶענְדִיג שְׁטֶערְט מֶען מִיר, יֶעצְט וְוִיבַּאלְד עֶס אִיז שְׁטִיל אוּן קֵיינֶער טְשֶׁעפֶּעט נִישְׁט אִיז דִי בֶּעסְטֶע גֶעלֶעגֶענְהֵייט צוּ לֶערְנֶען, אִיךְ הַאלְט יֶעצְט אִינְמִיטְן לֶערְנֶען 'מִלְחֲמוֹת' מִיטְן 'בַּעַל הַמָּאוֹר', אוּן אִיךְ הָאבּ אַזוֹי לִיבּ צוּ לֶערְנֶען, קוּמְט זֶעצְט אַייךְ אוֹיךְ אַוֶועק, וֶועט אִיר דָאס מִיט מִיר אִינְאֵיינֶעם לֶערְנֶען, עֶר הֵייבְּט אָן צוּ לֶערְנֶען מִיט אִים, אוּן אַזוֹי הָאבְּן זֵיי זִיךְ אִינְאֵיינֶעם פַּארְלֶערְנְט, אִינְדֶערְצַייט וָואס דֶער גַאנְצֶער עוֹלָם וָוארְט אִינְדְרוֹיסְן, וֶוען זֵיי הָאבְּן גֶעעֶנְדִיגְט צוּ לֶערְנֶען, רוּפְט זִיךְ דֶער צַאנְזֶער רָב אָן: יֶעצְט קֶען מֶען גֵיין צוּם חוּפָּה. זֶעהְט מֶען פוּן דֶעם וָואס הֵייסְט חֲבִיבוּת הַתּוֹרָה, לִיבְּשַׁאפְט צוּ דִי תּוֹרָה.

אוּן צוּ דֶעם קֶען בֶּאֱמֶת יֶעדֶער אִיד זוֹכֶה זַיין, אוֹיבּ עֶר פָּאלְגְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אוּן עֶר לֶערְנְט אוֹיפְן 'סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד' וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן, אַז אֲפִילוּ עֶר פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט זָאל עֶר זִיךְ בִּכְלַל נִישְׁט אָפְּשְׁטֶעלְן נָאר זָאגְן וַוייטֶער אִין אַ סֵדֶר (עַיֵין שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן עו), וָואס דוּרְכְדֶעם בַּאקוּמְט מֶען אַ מוֹרָא'דִיגְן תַּעֲנוּג

פוּנֶעם לֶערְנֶען, עֶס צִיהְט צוּ לֶערְנֶען נָאךְ אַ פֶּרֶק אוּן נָאךְ אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, אוּן מֶען וֶוערְט נִישְׁט זַאט, נָאךְ אַ מַסֶכְתָּא אוּן נָאךְ אַ מַסֶכְתָּא, בִּיז מֶען עֶנְדִיגְט שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן מֶען פַאנְגְט שׁוֹין נָאכְאַמָאל אָן, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ מִיט גְמָרָא אֵיינְמָאל אוּן נָאכְאַמָאל, נָאכְדֶעם הֶעלְפְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אוּן מֶען הֵייבְּט אוֹיךְ אָן לֶערְנֶען זוֹהַר מִיט תִּיקוּנִים.

דָאס אִיז דִי מַעֲלָה פוּן חוֹדֶשׁ אֲדָר וָואס אִיז אַ חוֹדֶשׁ פוּן שִׂמְחָה, וַוייל אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז פְרֵיילִיךְ גֵייט אִים שׁוֹין זַיין גַאנְצֶער לֶעבְּן אַנְדֶערְשׁ, עֶר הָאט שׁוֹין אַן אַנְדֶער סָארְט מוֹחַ, אוּן עֶר מַאכְט זִיךְ שׁוֹין בִּכְלַל נִישְׁט צוּ טוּהְן פוּן דִי וָואס לַאכְן אָפּ פוּן דֶעם 'דֶרֶךְ הַלִימוּד'. אַזוֹי אוֹיךְ פַאלְט פוּן אִים אַוֶועק תַּאֲווֹת נִיאוּף, וַוייל דִי גַאנְצֶע תַּאֲוָוה נֶעמְט זִיךְ נָאר פוּן מָרָה שְׁחוֹרָה, אָבֶּער אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז פְּרֵיילִיךְ אִיז עֶר בַּיים בַּאשֶׁעפֶּער, דָאס הֵייסְט עֶר שְׁפִּירְט כִּבְיָכוֹל אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא מִיט אִים, מִמֵילָא מַאכְט דִי תַּאֲוָוה נִישְׁט בַּיי אִים קַיין שׁוּם רוֹשֶׁם, אוּן עֶס אִיז בַּיי אִים בִּכְלַל נִישְׁט קַיין נִסָיוֹן (עַיֵין לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א,

סִימָן עב), דֶערְפַאר דַארְף אַ מֶענְטְש זַייעֶר אַסַאךְ הָארֶעוֶוען אוֹיף שִׂמְחָה, בִּפְרַט אִין חוֹדֶשׁ אֲדָר, נָאכְדֶעם זָאל עֶר שׁוֹין דָאס אוֹיךְ מִיטְנֶעמֶען אוֹיף אַ גַאנְץ יָאר.

ב.

דָאס גֶעפוּנֶען מִיר אִין דִי וָואכֶעדִיגֶע סִדְרָה (שְׁמוֹת כה, ב), דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעזָאגְט: **מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי** - פוּן יֶעדֶער אִיד וָואס זַיין הַארְץ וֶועט וֶועלְן, זָאל מֶען פוּן אִים נֶעמֶען זַיין נְדָבָה. זָאגְט דִי הֵיילִיגֶע רַשִׁ״י: **'יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ'. לָשׁוֹן נְדָבָה, וְהוּא לָשׁוֹן רָצוֹן טוֹב**; דָאס הֵייסְט, וֶוען אַ מֶענְטְשׁ גֶעט צְדָקָה, אוּן עֶר הֶעלְפְט אַרוֹיס אַן אָרִימַאן, דַארְף דָאס זַיין מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע שִׂמְחָה, אוּן מִיט דִי גְרֶעסְטֶע הַנָאָה, נִישְׁט אַז עֶס זָאל אִים וֵויי טוּהְן אַז עֶר מוּז נֶעבֶּעךְ גֶעבְּן, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (דְבָרִים טו, י): **וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ** - עֶס זָאל דִיר נִישְׁט וֵויי טוּהְן דִי הַארְץ וֶוען דוּ גֶעבְּסְט צְדָקָה. אַדְרַבָּה זַיי מָלֵא שִׂמְחָה מִיט דִי מִצְוָה.

צְדָקָה אִיז אָבֶּער נִישְׁט שְׁטֶענְדִיג מִיט גֶעלְט, וַוייל צוּ זָאגְן אַ גוּט וָוארְט פַּאר אַ מֶענְטְשׁ, אָדֶער מְחַזֵק זַיין אַ צְוֵוייטְן אִיד, אִיז נָאךְ אַסַאךְ אַ גְרֶעסֶערֶע צְדָקָה!

אַוַודַאי אַז מֶען הֶעלְפְט אַרוֹיס פַּאר אַ 'בֵּית הַתַּבְשִׁיל', וואוּ מֶען גֶעט צוּ עֶסְן פַּאר הוּנְגֶערִיגֶע אוּן דָארְשְׁטִיגֶע מֶענְטְשְׁן, אִיז דָאס אַ מוֹרָא'דִיגֶער זְכוּת, וַוייל מֶען קֶען בַּיי דֶעם נִישְׁט פָּאפְּן, אוּן אַ מֶענְטְשׁ וָואס אִיז נִישְׁט הוּנְגֶערִיג וֶועט נִישְׁט קֶענֶען עֶסְן, אוּן וֶוער עֶס קֶען יָא עֶסְן, זָאל אִים דָאס וואוֹיל בַּאקוּמֶען, אוּן דִי מַעֲלָה פוּן אַ 'בֵּית הַתַּבְשִׁיל' וואוּ יֶעדֶער קֶען עֶסְן אִיז, אַז דִי וָואס דַארְפְן דָאס טַאקֶע יָא הָאבְּן, זֶענֶען זִיךְ פָּשׁוּט מְחַיֶה.

וַוייל אַמָאל גֶעט אַ מֶענְטְשׁ צְדָקָה פוּן זַיין אוֹיסְגֶעהָארֶעוֶועטֶע אוּן אָפְּגֶעשְׁפָּארְטֶע גֶעלְט, אוּן עֶר זָאגְט נָאךְ אַן עֶרְלִיכְן לְשֵׁם יִחוּד וְכוּ', אוּן יֶענֶער נֶעמְט דִי גֶעלְט אוּן עֶר גֵייט דֶערְמִיט טוּהְן עֲבֵירוֹת רַחְמָנָא לִצְלָן. חַזַ"ל זָאגְן (בָּבָא קַמָא ט"ז ע"ב): **יִרְמְיָהוּ הַנָבִיא** הָאט גֶעשָׁאלְטְן דִי מֶענְטְשְׁן פוּן עֲנָתוֹת, וָואס זֵיי פְלֶעגְן גֶעבְּן צְדָקָה, [זֵיי הָאבְּן אִים זֵייעֶר מְצַעֵר גֶעוֶועןְ, אוּן אַרַיין

גֶעלַייגְט אִין אַ גְרוּבּ, אוּן דִי נְשָׁמָה אִיז אִים כִּמְעַט אוֹיסְגֶעגַאנְגֶען, וַוייל עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהַאט וָואס צוּ עֶסְן], אַז זֵיי זָאלְן נִכְשָׁל וֶוערְן מִיט גֶעבְּן צְדָקָה אוֹיף נִישְׁט גוּטֶע פְּלֶעצֶער. עֶס אִיז דָא עֶטְלִיכֶע תְּפִלּוֹת פוּנֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי נָתָן (לִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת, תְּפִלָּה כה; עז; קנב; חֵלֶק ב, ד): וִוי עֶר בֶּעהְט זִיךְ: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אַז אִיךְ גֶעבּ שׁוֹין יָא צְדָקָה, זָאל עֶס** זַיין פַאר אַן אֱמֶתְ'ע צְדָקָה. דֶערְפַאר דַארְף מֶען שְׁטֶענְדִיג בֶּעטְן אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ גֶעבְּן צְדָקָה נָאר אוֹיף גוּטֶע פְּלֶעצֶער.

ג.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הַשְׁכָּמַת הַבּוֹקֶר, הֲלָכָה א, אוֹת ד): וֶועגְן דֶעם הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעהֵייסְן נָאךְ דִי מַעֲשֶׂה פוּנֶעם עֵגֶל, אַז יֶעדֶער זָאל בְּרֶענְגֶען עֶפֶּעס אַ נְדָבָה פַארְן מִשְׁכָּן, יֶעדֶער אֵיינֶער וָואסְפַארַא נְדָבָה עֶר קֶען, אֵיינֶער הָאט גֶעהַאט גָאלְד, אֵיינֶער זִילְבֶּער, קוּפֶּער, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער, יֶעדֶער זַיין זַאךְ וָואס עֶר הָאט פַארְמָאגְט, זָאל עֶר דָאס גֶעבְּן מִיט זַיין גוּטְן הַארְץ פַאר מֹשֶׁה רַבֵּינוּ צוּ קֶענֶען בּוֹיעֶן דֶעם מִשְׁכָּן. אוּנְז

צוּ וַוייזְן, אַז יֶעדֶער אִיד הָאט זַיין גוּטֶע נְקוּדָה וָואס עֶר קֶען בְּרֶענְגֶען פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן דָאס אִיז בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן זֵייעֶר חָשׁוּב.

וַוייל רוֹב מֶענְטְשְׁן וֶוערְן צוּבְּרָאכְן פוּן דֶעם וָואס זֵיי טְרַאכְטְן: פַארְוָואס בִּין אִיךְ נִישְׁט אַזוֹי ווִי יֶענֶעם? יֶענֶער מַאכְט דָאךְ אַזַא נַחַת רוּחַ פַארְן בַּאשֶׁעפֶּער, אוּן אִיךְ קֶען נִישְׁט! בְּשַׁעַת עֶס אִיז אַ פָּשׁוּטֶ'ער נַארִישְׁקֵייט אַזוֹי צוּ טְרַאכְטְן, וַוייל פוּן יֶענֶעם ווִיל דֶער בַּאשֶׁעפֶּער דָאס וָואס עֶר קֶען, אוּן פוּן דִיר ווִיל דֶער בַּאשֶׁעפֶּער דָאס וָואס דוּ קֶענְסְט, דֶער בַּאשֶׁעפֶּער דַארְף נִישְׁט פוּן דִיר וָואס דוּ הָאסְט נִישְׁט אוּן דוּ קֶענְסְט נִישְׁט. אוּן אַפִילוּ עֶס דַאכְט זִיךְ דִיר אַז דָאס וָואס דוּ הָאסְט אִיז גָארְנִישְׁט וֶוערְד, דָאךְ אָבֶּער בַּיים בַּאשֶׁעפֶּער אִיז דָאס זֵייעֶר חָשׁוּב.

דָאס גֶעפוּנֶען מִיר בַּיים בְּרֶענְגֶען דִי נְדָבוֹת פַארְן מִשְׁכָּן עֶס אִיז גֶעוֶוען אַזֶעלֶעכֶע וָואס הָאבְּן נָאר גֶעקֶענְט בְּרֶענְגֶען בְּלוֹי וָואל אָדֶער פֶּערְפֶּעל וָואל, אָדֶער נָאר אַ פָאדֶעם, אוּן עֶר וָואלְט אוֹיךְ גֶעקֶענְט טְרַאכְטְן: וָואס אִיז שׁוֹין מַיין בִּיסְל וָואל אַקֶעגְן יֶענֶעם וָואס הָאט גֶעבְּרֶענְגְט

אַ שְׁטִיק גָאלְד?! דָאס הָאט דִי תּוֹרָה אוּנְז גֶעוָואלְט לֶערְנֶען: יָא! דֶער בַּאשֶׁעפֶער וִויל דָאס וָואס דוּ הָאסְט. דֶערְפַאר דַארְף זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ מוֹרָא'דִיג מְחַיֶה זַיין מִיט זַיין נְקוּדָה, אוּן זִיךְ פְרֵייעֶן מִיט דֶעם, אוּן וִויסְן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער דַארְף אִים יָא, דֶער בַּאשֶׁעפֶער דַארְף יָא זַיין דַאוֶונֶען אוּן זַיין לֶערְנֶען, אַפִילוּ עֶר פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט וָואס עֶר לֶערְנְט, אוּן עֶר קֶען נִיטְאַמָאל גֶעהֶערִיג זָאגְן דִי עִבְרִי, דָאךְ הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַ מוֹרָא'דִיגֶער נַחַת רוּחַ פוּן אִים, אוּן עֶר פְלַאנְצְט אַיין פוּן יֶעדֶע וָוארְט וָואס עֶר לֶערְנְט גְרוֹיסֶע בֵּיימֶער בְּרוּחָנִיוּת וְכוּ', (עַיֵין לִקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן עו, בְּשֵׁם זֹהַר הַקָדוֹשׁ, קְדוֹשִׁים דַף פה ע"ב). דָאס אִיז דֶער עִיקָר שְׁלֵימוּת פוּן אַ מֶענְטְשׁ, עֶר זָאל זַיין אַ צוּפְרִידֶענֶער אוּן פְרֵיילִיכֶער מֶענְטְשׁ, אַזוֹי וִוי חַזַ"ל זָאגְן (אָבוֹת ד, א): **אֵיזֶהוּ עָשִׁיר? 'הַשָּׂמֵחַ' בְּחֶלְקוֹ.**

ד.

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ. 'מֵאֵת' אִיז דִי אוֹתִיוֹת 'אֱמֶת'. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (בְּהַשְׁמָטוֹת שֶׁמּוּבָאוֹת בְּסוֹף חַיֵי מוֹהֲרַ"ן, אוֹת ב): **'אֲדָר'** אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת: **ר'אשׁ ד'בָרְךָ**

אֶ׳מֶת (תְּהִלִּים קי״ט, ק״ס). וַוייל חוֹדֶשׁ אֲדָר וָואס אִיז דֶער חוֹדֶשׁ פוּן שִׂמְחָה, דַארְף זַיין מִיט אַן אֶמֶת, אוּן אֶמֶת אִיז נָאר דֶער בַּאשֶׁעפֶער, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (יִרְמְיָה י, י): וַה׳ אֱלֹקִים אֱמֶת. אָבֶער אַלֶע אַנְדֶערֶע זַאכְן אִיז שֶׁקֶר, אוּן אַז אֵיינֶער זָאגְט דִיר: קוּם לָאמִיר זַיין פְּרֵיילִיךְ, אוּן עֶר שְׁלֶעפְּט דִיר אַוֶועק פוּן בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָאס אִינְגַאנְצְן נִישְׁט קַיין שִׂמְחָה. וַוייל וָואס מֶער אַ מֶענְטְשׁ צִיהְט זִיךְ צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיז אִין אִים דָא מֶער אֶמֶת, אָבֶער אַז מֶען אִיז אָפְּגֶערִיסְן פוּן בַּאשֶׁעפֶער אִיז מֶען אִין שֶׁקֶר.

וֶועגְן דֶעם ׳אֲדָר׳ וֶוען מֶען דַארְף זַיין זֵייעֶר פְּרֵיילִיךְ דַארְף מֶען דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ וִויסְן: ראֹשׁ ׳דְבָרְךָ׳ אֱמֶת. דֶער דִיבּוּר זָאל זַיין מִיט אֶמֶת, אוֹיךְ דִי שִׂמְחָה זָאל זַיין אַ אֱמֶתְ׳ע שִׂמְחָה, דָאס הֵייסְט, אִיךְ פְּרֵיי זִיךְ אַז אִיךְ בִּין אַ אִיד אוּן נִישְׁט קַיין גוֹי! אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב, סִימָן י): מִיטְן ׳שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי׳ קֶען מֶען זִיךְ מוֹרָא׳דִיג שְׁטַארְק מְחַיֶה זַיין, אוּן קֵיינֶער קֶען אוֹיף דֶעם נִישְׁט מְקַטְרֵג זַיין.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי צָדוֹק הַכֹּהֵן מִלוּבְּלִין זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, בְּרֶענְגְט (פְּרִי צַדִיק חַג הַשְּׁבוּעוֹת, אוֹת יב): אַז אֵיינְמָאל וֶוען דֶער הֵיילִיגֶער בַּארְדִיטְשׁוּבֶער רָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט גֶעדַאוֶונְט פַארְן עָמוּד, הָאט עֶר אוֹיסְגֶעלָאזְט דִי בְּרָכָה: שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי. אִיז צוּגֶעגַאנְגֶען צוּ אִים אַ אִיד אוּן גֶעזָאגְט: רֶבִּי! אִיר הָאט אוֹיסְגֶעלָאזְט אַ בְּרָכָה. זָאגְט אִים דֶער הֵיילִיגֶער בַּארְדִיטְשׁוּבֶער רָב: אִיךְ הָאבּ בִּכְלַל נִישְׁט פַארְגֶעסְן צוּ מַאכְן דִי בְּרָכָה, נָאר וֶוען אִיךְ בִּין אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען צוּפְרִי בִּין אִיךְ גֶעוֶוען זֵייעֶר צוּבְּרָאכְן וִוי אַזוֹי אִיךְ זֶעה אוֹיס, [אַזוֹי וִוי דֶער סֵדֶר אִיז בַּיי צַדִיקִים], אוּן אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעהַאט מִיט וָואס זִיךְ מְחַיֶה צוּ זַיין, דֶערְפַאר הָאבּ אִיךְ שְׁנֶעל גֶעמַאכְט דִי בְּרָכָה: שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גוֹי. וָואס מִיט דֶעם הָאבּ אִיךְ מִיךְ אוֹיפְגֶעלֶעבְּט, אַז וִוי אַזוֹי אִיךְ זֶעה נָאר אוֹיס, דָאךְ בִּין אִיךְ נִישְׁט קַיין גוֹי.

זֶעהְט מֶען פוּן דֶעם אַז אֲפִילוּ דֶער הֵיילִיגֶער בַּארְדִיטְשׁוּבֶער רָב וָואס אִיז גֶעוֶוען מוֹרָא׳דִיג גְרוֹיס, [דֶער הֵיילִיגֶער צֶמַח צֶדֶק זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט: דֶער בַּארְדִיטְשׁוּבֶער רָב הָאט בַּאשַׁאפְן אַ נַייעֶם הֵיכַל אִין

הִימֶעל מִיטְן נָאמֶען: הֵיכַל הַזְכוּתִים, וַוייל עֶר הָאט אַזוֹיפִיל מְלַמֵד זְכוּת גֶעוֶוען אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אִים אָנְגֶערוּפְן (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קצו, חַיֵי מוֹהֲרַ"ן סִימָן ער): 'פְּאֵר יִשְׂרָאֵל'. אוּן גֶעזָאגְט: אַז עֶר אִיז דֶער תְּפִילִין פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן]. דָאךְ הָאט עֶר נִישְׁט גֶעהַאט מִיט וָואס זִיךְ מְחַיֶה צוּ זַיין נָאר מִיט 'שֶׁלֹא עָשַׂנִי גוֹי'. אִיז דָאךְ אַוַודַאי אוּן אַוַודַאי אַז מִיר דַארְפְן זִיךְ מִיט דֶעם מְחַיֶה זַיין.

אוּן אַזוֹי אוֹיךְ דַארְף מֶען זִיךְ מְחַיֶה זַיין מִיט יֶעדֶע נְקוּדָה טוֹבָה: בָּרוּךְ הַשֵׁם אִיךְ הָאבּ אַ צֶלֶם אֱלֹקִים, אִיךְ גֵיי מִיט דִי בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת, [מֶען זֶעהְט אַנְדֶערֶע הֵייבְּן זִיךְ נֶעבֶּעךְ אָן צוּ שֶׁערְן דִי פֵּיאוֹת אוּן דִי בָּארְד, עֶס דַאכְט זִיךְ זֵיי אַז זֵיי וֶועלְן טְרֶעפְן אַ בֶּעסֶערְן שִׁידוּךְ, אָבֶּער בַּיים סוֹף לָאזְט זִיךְ אוֹיס אַז מֶען זִיךְ לֵיידֶער, וַוייל יֶעדֶע זַאךְ וָואס אִיז קֶעגְן דִי תּוֹרָה הָאט נִישְׁט קַיין קִיוּם], אוּן אַז אַ מֶענְטְשׁ פְרֵיידְט זִיךְ מִיט יֶעדֶע פִּינְטֶעלֶע גוּטְס וָואס עֶר הָאט אִין זִיךְ, בְּרֶענְגְט אִים דָאס נֶענְטֶער צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, וָואס דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע אֱמֶת. דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה הֵייבְּט

זִיךְ אָן: בְּרֵאשִׁי״ת בָּרָ״א אֱלֹקִי״ם. זָאגְן חַזַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה א, ז): דָאס אִיז דִי סוֹף וֶוערְטֶער פוּן ״אֱמֶת״, צוּ וַוייזְן אַז מִיט דֶעם הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער בַּאשַׁאפְן דִי וֶועלְט.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת רִבִּית, הֲלָכָה ה, אוֹת כח): אוֹיף דֶעם וָואס מִיר גֶעפוּנֶען אִין חַזַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ח, ה): וֶוען דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעוָואלְט בַּאשַׁאפְן דִי מֶענְטְשׁ, הָאט עֶר זִיךְ דָאס דוּרְכְגֶעשְׁמוּעֶסְט מִיט דִי מַלְאָכִים, הָאט ׳אֱמֶת׳ גֶעזָאגְט: בַּאשַׁאף אִים נִישְׁט, וַוייל עֶר אִיז אֵיין שְׁטִיק לִיגְנְט. הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶענוּמֶען דֶעם אֱמֶת, אוּן אִים אַוֶועק גֶעוָוארְפְן, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (דָנִיאֵל ח, יב): וְתַשְׁלֵךְ אֱמֶת אַרְצָה. אִיז שְׁוֶוער, וִוי אַזוֹי הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶענוּמֶען דֶעם ׳אֱמֶת׳ אוּן אַוֶועק גֶעוָוארְפְן, חַזַ״ל זָאגְן דָאךְ (שַׁבָּת נ״ה ע״א): חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקָּבָּ״ה אֱמֶת - דָאס אִיז דֶעם בַּאשֶׁעפֶערְס זִיגְל?!

נָאר אוֹיב אִיז מֶען מְקַטְרֵג אוֹיף אַ אִיד, אוּן מֶען זָאגְט: דֶער אִיד טוֹיג נִישְׁט. אַפִילוּ עֶס זָאל טַאקֶע זַיין אֱמֶת, אַזַא אֱמֶת אִיז נִישְׁט קַיין אֱמֶת! וַוייל דֶער עִיקָר אֱמֶת אִיז, אַז

יֶעדֶער אִיד הָאט אַ תַּקָּנָה אוּן עֶר קֶען אַלֶעס פַארֶעכְטְן אוֹיבּ עֶר וִויל. דָאס זָאגְט דֶער פָּסוּק: וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה 'מֵאֵת' כָּל אִישׁ וְגוֹ' וֶוען מֶען וִויל גֶעבְּן צְדָקָה, זָאל דָאס זַיין מִיט אַן 'אֶמֶת', נָאר צוּ הֶעלְפְן אוּן מְחַזֵק זַיין אַ צְוֵוייטְן אִיד.

ה.

וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם (שְׁמוֹת כה, ח). זָאגְן חֲזַ"ל (עַיֵין שְׁלָ"ה מַסֶכֶת תַּעֲנִית דַף ס): **בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד**. דָאס הֵייסְט יֶעדֶע מֶענְטְשׁ קֶען וֶוערְן אַ בֵּית הַמִקְדָשׁ, אַז דִי שְׁכִינָה זָאל אִין אִים רוּעֶן. דֶערְפַאר זָאגְן חֲזַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה מ"ז, ו; וְעַיֵין בְּרַשִׁ"י בְּרֵאשִׁית יז, כב): **צַדִיקִים זֶענֶען דִי 'מֶרְכָּבָה'** פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, כַּבְיָכוֹל דֶער בַּאשֶׁעפֶער זִיצְט אוּן רַייט אוֹיף זֵיי (עַיֵין אוֹר יָקָר לְהָרָמַ"ק זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, בְּרֵאשִׁית [תִּיקוּנֵי זוֹהַר] שַׁעַר ה, סִימָן יג, כְּרַךְ ג, דַף רמו). אוּן וִוי אַזוֹי קֶען מֶען דָאס וִויסְן? אוֹיבּ אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט שְׁטֶענְדִיג פוּן בַּאשֶׁעפֶער, אִיז אַ סִימָן אַז אִין דֶעם מֶענְטְשׁ רוּהְט דִי בַּאשֶׁעפֶער! פַארְקֶערְט אוֹיךְ, אוֹיבּ רַחְמָנָא לִצְלָן אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט נָאר 'נִיבּוּל פֶּה', אִיז עֶר מְגַלֶה אַז עֶר אִיז דוּרְךְ גֶעפוֹילְט מִיט

נִיאוּף. אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נִיבּוּל פֶּה, סִימָן א): וֶוער עֶס רֶעדְט 'נִיבּוּל פֶּה', אִיז אַ סִימָן אַז זַיין הַארְץ אִיז פוּל מִיט עֲבֵירוֹת, אוּן פוּן דֶעם טְרַאכְט עֶר; וַוייל אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט נָאר פוּן וָואס עֶר טְרַאכְט.

וֶועגְן דֶעם אַפִּילוּ אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז שׁוֹין נֶעבֶּעךְ זֵייעֶר נִידֶערִיג אַרָאפְּגֶעפַאלְן, זָאל עֶר בְּשׁוּם אוֹפָן נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְן, נָאר פוּן דָארְט זָאל עֶר רֶעדְן אוּן בֶּענְקֶן צוּם בַּאשֶׁעפֶער, צוּ וֶועלְן וֶוערְן אַ 'מֶרְכָּבָה' פַאר דִי הֵיילִיגֶע שְׁכִינָה, וָואס עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין גְרֶעסֶערֶע תַּעֲנוּג פוּן דֶעם, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט (עַיֵּין שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָנִים: שב, ג, נא), פַאר אֵיינֶעם וָואס אִיז שׁוֹין נֶעבֶּעךְ דוּרְכְגֶעפַאלְן מִיט שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע גְרָאבֶּע עֲבֵירוֹת, מִיט דֶעם לָשׁוֹן: "דֶער עִיקָר אִיז 'מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוַּעְתִּי' (יוֹנָה ב, ג)". אַפִּילוּ מֶען לִיגְט אִין טִיפְן גְרוּבּ, זָאל מֶען חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט צוּבְּרָאכְן וֶוערְן, נָאר שְׁטֶענְדִיג שְׁרַייעֶן אוּן בֶּעטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער: אִיךְ וִויל אַרוֹיסְגֵיין פוּן דֶעם! וָואס מִיט דֶעם וַוייזְט מֶען אַז מֶען וִויל צוּרִיקוּמֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט אַן אֶמֶת, אוּן דֶעמָאלְטְס אַפִּילוּ דִי

גַאנְצֶע װעלְט זָאל זָאגְן: דוּ בִּיזְט שׁוֹין גָארְנִישְׁט װערְט! מַאכְט מֶען זִיךְ בִּכְלַל נִישְׁט צוּטוּהְן, וַוייל דֶער עִיקָר אִיז וָואס דֶער בַּאשֶׁעפֶּער זָאגְט, אוּן בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן הָאט יֶעדֶער אִיד אַ תַּקָנָה, אוּן יֶעדֶער אִיד קֶען נָאנְט װערְן צוּ אִים, אוֹיבּ עֶר זָאל זִיךְ נָאר נִישְׁט מְיַיאֵשׁ זַיין, נָאר שְׁטֶענְדִיג בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶּער אוּן נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן, וֶועט עֶר זוֹכֶה זַיין אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶּער וֶועט בַּיי אִים רוּהֶען אוּן וואוֹינֶען.

ו.

וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים, אַמָּתַיִם ׳וָחֵצִי׳ אָרְכּוֹ, וְאַמָּה ׳וָחֵצִי׳ רָחְבּוֹ, וְאַמָּה ׳וָחֵצִי׳ קֹמָתוֹ (שְׁמוֹת כה, י), דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעהֵייסְן מַאכְן אִיז גֶעוֶועןְ דִי אָרוֹן, וָואס דָארְט אִיז גֶעלִיגְן דִי לוּחוֹת, וָואס אִין דֶעם שְׁטֵייט דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה. דַארְף מֶען פַארְשְׁטֵיין, פַארְוָואס זֶענֶען אַלֶע מִדוֹת [מָאסְן] בַּיי דֶעם גֶעוֶוען הַאלְבֶּע אֵיילְן, אוּן נִישְׁט גַאנְצֶע? נָאר דָאס קוּמְט אוּנְז צוּ וַוייזְן, אַז וִויפִיל אַ מֶענְטְשׁ זָאל נָאר לֶערְנֶען, אִיז נָאךְ נִישְׁט גֶענוּג, אוּן עֶר הָאט שְׁטֶענְדִיג נָאךְ צוּ לֶערְנֶען.

ז.

אוֹיפְן אָרוֹן הָאט מֶען גֶעלֵייגְט דִי כַּפּוֹרֶת, אַז דֶער אָרוֹן זָאל זַיין צוּגֶעדֶעקְט, צוּ וַוייזְן אַז וֶוען מֶען לֶערְנְט תּוֹרָה זָאל מֶען דָאס לֶערְנֶען נָאר פַארְן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן נִישְׁט אַרוֹיס צוּ וַוייזְן קַיין בְּקִיאוּת פַאר מֶענְטְשְׁן. דֶער מִדְרָשׁ זָאגְט (שְׁמוֹת רַבָּה פַּרְשָׁה ח, ב): אַז אַ מֶענְטְשׁ זִיצְט אִין אַ ווִינְקְל אוּן לֶערְנְט תּוֹרָה, אַפִּילוּ קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט, אִיז אִים כִּבְיָכוֹל דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַלֵיין מְפַרְסֵם.

אוּן דָאס הָאט מֶען גֶעזֶעהְן בְּחוּשׁ, לְמָשָׁל דֶער הֵיילִיגֶער ׳חֲזוֹן אִישׁ׳ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, וֶוען עֶר אִיז גֶעוֶוען אִין לִיטָא, הָאט קֵיינֶער נִישְׁט גֶעווּאוּסְט פוּן אִים, [עֶר הָאט אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן זַיינֶע סְפָרִים אָן זַיין נָאמֶען], אוּן וֶוען עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיז עֶר נִתְגַלֶה גֶעוָוארְן, כָאטְשׁ עֶר הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן זַיין אַ רָב אָדֶער אַ רֹאשׁ יְשִׁיבָה, דָאךְ אִיז נָאכְדֶעם מוֹרָא׳דִיג בַּאקַאנְט גֶעוָוארְן זַיין גְאוֹנוּת, עֶרְלִיכְקֵייט, אוּן לוּמְדוּת.

ח.

אוֹיף דִי כַּפּוֹרֶת זֶענֶען גֶעוֶועןֹ דִי ׳כְּרוּבִים׳, וָואס פוּן דָארְט אִיז אַרוֹיס גֶעקוּמֶען דֶער קוֹל פוּן בַּאשֶׁעפֶּער כִּבְיָכוֹל (עַיֵּין רַשִׁ״י שְׁמוֹת כה, כב), אוּנְז צוּ וַוייזְן אַז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט ׳תּוֹרָה לִשְׁמָהּ׳ אִיז עֶר זוֹכֶה צוּ ׳רוּחַ הַקוֹדֶשׁ׳, בִּיז צוּ ׳נְבוּאָה׳. וֶועגְן דֶעם אִיז דֶער קוֹל פוּן נְבוּאָה דַוְקָא אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען פוּן הֶעכֶער דִי אָרוֹן וָואס דָארְט אִיז גֶעוֶוען דִי גַאנְצֶע תּוֹרָה, אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ה ע״א): מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא הַלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, אַלֶעס הָאט שׁוֹין מֹשֶׁה רַבֵּינוּ מְקַבֵּל גֶעוֶוען בַּיים בַּארְג סִינַי. וַוייל נָאר וֶוען אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט דִי תּוֹרָה פַארְן בַּאשֶׁעפֶּערְס נָאמֶען אוּן עֶר פַארְדֶעקְט דָאס, דֶעמָאלְטְס קֶען עֶר זוֹכֶה זַיין צוּ רוּחַ הַקוֹדֶשׁ אוּן נְבוּאָה.

ט.

רַשִׁ״י זָאגְט דָא (שְׁמוֹת כה, יח): דִי ׳כְּרוּבִים׳ הָאבְּן אוֹיסְגֶעזֶעהְן אַזוֹי וִוי צְוֵויי קִינְדֶערְלֶעךְ. אָבֶּער אִין פַּרְשַׁת בְּרֵאשִׁית, נָאכְדֶעם וֶוען אָדָם הָרִאשׁוֹן הָאט צוּגֶעהֶערְט צוּ

חַוָה, אוּן גֶעגֶעסְן פוּנֶעם עֵץ הַדַעַת, אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אִים אַרוֹיסְגֶעטְרִיבְּן פוּן גַן עֵדֶן, הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעשְׁטֶעלְט דָארְט דֶעם דְרֵייעֶדִיגְן שְׁוֶוערְד אוּן דִי כְּרוּבִים, עֶר זָאל שׁוֹין נִישְׁט קֶענֶען צוּקוּמֶען אַהִין, זָאגְט רַשִׁ״י (בְּרֵאשִׁית ג, כד): ׳כְּרוּבִים׳ מֵיינְט ׳מַלְאֲכֵי חַבָּלָה׳. אִיז דָאס דָאךְ אַ סְתִּירָה? נָאר עֶס אִיז בֵּיידֶע אֶמֶת, זִיצְן דִי כְּרוּבִים בַּיים אָרוֹן; דָאס הֵייסְט, מֶען זִיצְט אוּן מֶען לֶערְנְט תּוֹרָה, דֶעמָאלְטְס אִיז מֶען אַזוֹי וִוי וואוֹילֶע לֶעכְטִיגֶע קִינְדֶער, ׳תִּינוֹקֶת שֶׁל בֵּית רַבָּן שֶׁלֹא חָטְאוּ׳ (שַׁבָּת קי״ט ע״ב), אָבֶער אוֹיבּ אִיז מֶען עוֹבֵר אוֹיפְן בַּאשֶׁעפֶּערְס בַּאפֶעל, אוּן מֶען לֶערְנְט נִישְׁט קַיין תּוֹרָה, דֶעמָאלְטְס אִיז מֶען אַ ׳מַלְאֲכֵי חַבָּלָה׳.

אוּן דָאס קֶען מֶען זֶעהְן בְּחוּשׁ, אִין אַ יְשִׁיבָה וָואס דִי בָּחוּרִים הָאבְּן דֶעם רִיכְטִיגְן דֶערֶךְ הַלִימוּד, הָאבְּן זֵיי לִיבּ צוּ זִיצְן אוּן לֶערְנֶען אִין דִי רַייעֶ, מִקְרָא מִשְׁנָה גְמָרָא מִדְרָשׁ, מְמֵילָא שֶׁעדִיגְן זֵיי גָארְנִישְׁט, אוּן מֶען דַארְף נִישְׁט פְּעֶינְטְן אוּן פַארְעֶכְטְן שְׁטֶענְדִיג, וַוייל אַז עֶר הָאט לִיבּ צוּ לֶערְנֶען בְּלַייבְּט אַלֶעס זוֹיבֶּער אוּן רֵיין, אָבֶער אַז מֶען גֵייט

לֵיידִיג אִיז מֶען פָּשׁוּט מַלְאֲכֵי חַבָּלָה אַלֶעס וֶוערְט גֶעשֶׁעדִיגְט: דִי סִינְקֶס וֶוערְן אַרָאפְּגֶערִיסְן, אִין דִי וֶוענְט אִיז דָא לֶעכֶער, בֶּענְק זֶענֶען צוּבְּרָאכְן וְכוּ׳.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א, סִימָן קצא): עֶס קֶענֶען זִיצְן צְוֵויי מֶענְטְשְׁן אֵיינֶער נֶעבְּן אַנְדֶערְן, אֵיינֶער אִיז אִין ׳גַּן עֵדֶן׳; דָאס הֵייסְט, עֶר דַארְף גָארְנִישְׁט אוּן עֶר וִויל גָארְנִישְׁט, נָאר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער אוּן דִי תּוֹרָה, אוּן עֶר זִינְגְט נִיגוּנִים אוֹיף דֶעם. וִוידֶערְאוּם דֶער צְוֵוייטֶער וָואס זִיצְט נֶעבְּן אִים אִיז נֶעבֶעךְ אַזוֹי צוּבְּרָאכְן, אַז עֶר טְרַאכְט: הַלְוַואי שְׁטַארְבּ אִיךְ שׁוֹין, אוּן נִישְׁט נָאר אִיךְ, נָאר הַלְוַואי וֶוערְט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט חָרוּב אוּן יֶעדֶער שְׁטַארְבְּט. אַזוֹי לֶעבְּט עֶר נֶעבֶעךְ אִין גֵיהִנוֹם מִיט בִּיטֶערְנִישׁ.

דָאס זָאגְט דֶער פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ג, כד): **וַיְגָרֶשׁ אֶת הָאָדָם** – דֶער בַּאשֶׁעפֶער הָאט פַארְטְרִיבְּן אָדָם אוּן אִים פַארְשִׁיקְט פוּן גַן עֵדֶן, אוּן עֶר הָאט אַוֶועק גֶעשְׁטֶעלְט אַקֶעגְן דֶעם ׳גַּן עֵדֶן׳ דִי ׳כְּרוּבִים׳; וָואס דָאס זֶענֶען דִי **מַלְאֲכֵי חַבָּלָה** וָואס פַּיינִיגְן אִים אוּן יָאגְן אִים. אוּן וֶוען דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער

הָאט רַחְמָנוּת אוֹיף אַ מֶענְטְשׁ, אוּן עֶר זֶעהְט אַז עֶר הָאט רְצוֹנוֹת וּכְסוּפִים, אוּן עֶר וִויל שׁוֹין אֱמֶתְ׳דִיג זַיין גוּט, נֶעמְט אִים דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַרוֹיס פוּן זַיינֶע אַלֶע עֲבֵירוֹת אוּן שְׁלֶעכְטֶע מִדוֹת וָואס קוּמְט פוּן דִי פִּיר יְסוֹדוֹת וָואס אִיז דָא אִין יֶעדֶער מֶענְטְשׁ: אֵשׁ רוּחַ מַיִם עָפָר. אוּן עֶר לֵייגְט אִים צוּרִיק אַרַיין אִין גַן עֵדֶן, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (בְּרֵאשִׁית ב, טו): וַיִּקַּח.. אֶת הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן עֵדֶן. דָאס הֵייסְט אוֹיבּ לֶערְנְט עֶר תּוֹרָה, וֶוערְן דִי זֶעלְבֶּע כְּרוּבִים וָואס פַארְדֶעם אִיז עֶס מַלְאֲכֵי חַבָּלָה, וֶוערְט עֶס יֶעצְט אַזוֹי וִוי אַ קִינְד וָואס הָאט נִישְׁט קַיין חֵטְא, אוּן עֶר לֶעבְּט אַ פַיינֶע אוּן אַ זִיסֶע לֶעבְּן.

י.

אוּן אַזוֹי זֶענֶען אוֹיךְ אַלֶע כֵּלִים פוּנֶעם מִשְׁכָּן דָא בַּיי יֶעדְן מֶענְטְשׁ, נָאר עֶס וֶוענְדְט זִיךְ וָואס דֶער מֶענְטְשׁ וִויל טִיף, וִויל עֶר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער, וֶועט עֶר זַיין נָאר פְרֵיילִיךְ, אוּן טוּהְן חֶסֶד מִיט יֶעדְן, עֶס וֶועט אִים גֵיין אִין לֶעבְּן צוּ הֶעלְפְן נָאךְ אַ אִיד, וַוייל עֶר אִיז אַ צוּפְרִידֶענֶער מֶענְטְשׁ, אָבֶּער אוֹיבּ אַ מֶענְטְשׁ אִיז שְׁטֶענְדִיג אוֹיפְגֶערֶעגְט

און טְרוֹיעֶרִיג, דָאס בְּרֶענְגְט אִים צוּ דִי עֶרְגְסְטֶע זַאכְן, און אוֹיף שִׂמְחָה דַארְף מֶען זַייעֶר אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, בִּפְרַט יֶעצְט אִין דֶעם חוֹדֶשׁ פוּן שִׂמְחָה נָאר בֶּעטְן אוֹיף שִׂמְחָה וָואס דָאס אִיז דִי גְאוּלָה, וַוייל אַז מֶען אִיז פְרֵיילִיךְ הֵייבְּט זִיךְ דִי פוּס און מֶען טַאנְצְט און מֶען זִינְגְט, און דִי גַאנְצֶער לֶעבְּן וֶוערְט מַמָשׁ אַ תַּעֲנוּג, עֶס אִיז בַּיי אִים אַ תַּעֲנוּג דָאס דַאוֶונֶען און לֶערְנֶען, און דָאס אִיז דֶער עִיקָר שְׁלֵימוּת צוּ וָואס אַ מֶענְטְשׁ דַארְף קוּמֶען, עֶר זָאל וִויסְן אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא, מְמֵילָא דַארְף עֶר שׁוֹין גָארְנִישְׁט מֶער.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן אַלֶע זוֹכֶה זַיין און צוּקוּמֶען צוּ דֶעם.

~ תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם ~

הספר
הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר
של הספר הזה מאור עינינו,
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד
קדושת מרן הגה"ק רבי

אליעזר שלמה

בן רבי

מנחם זאב

זצוקללה"ה
נלב"ע י"ד שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

מורינו **ראש הישיבה** שליט"א

וזוגתו

אסתר גיטל תחי',

וילדיהם

שלמה ומשפ',

אלחנן חיים ומשפ',

מרים העניא זיסל ומשפ',

שמעון, נחמן נתן, יצחק דוד, צבי,

רחל לאה, יוסף, מנחם, יחזקאל.

הקדוש ברוך הוא ימלא

את כל משאלות לבם לטובה

ויתברכו מפי עליון

בבני חיי ומזוני רוויחא

ויזכו לרות רוב נחת דקדושה

מכל יוצאי חלציהם

אמן כן יהי רצון

בס"ד
בשורה טובה
ומשמחת!
שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך
צו אייער
טיר
אויף די פאסט
די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים
עצתו
אמונה
הערליכע בריוו, שאלות
ותשובות אין אלע אקטועלע
נושאים אין טאג טעגליכן לעבן,
געשריבן דורכ'ן ראש ישיבה
הרה"ג ר'
יואל רוטה
שליט"א
היכל הקודש
רופט אדער טעקסט
קרן הדפסה היכל הקודש
718•387•2691
אדער שיקט א אימעיל צו: subscribe@kerenhadfusa.org
חיזוק צום טיר
goodpointmediainc@gmail.com